

АНАЛІЗ ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ПОРЯДКУ НАРАХУВАННЯ І СПЛАТИ ВІЙСЬКОВОГО ЗБОРУ В УКРАЇНІ

*Сузанська О. І., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Глушач Ю. С., ст. викладач
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна*

У 2014 році Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України» від 31.07.2014 № 1621-VII законодавець вводить поняття «військового збору», і визначає термін його встановлення – до 1 січня 2015 року.

Так, відповідно до цього закону: «об'єктом оподаткування збором є доходи у формі заробітної плати, інших заохочувальних та компенсаційних виплат або інших виплат і винагород, які нараховуються (виплачуються, надаються) платнику у зв'язку з трудовими відносинами та за цивільно-правовими договорами; виграшу в державну та недержавну грошову лотерею, виграш гравця (учасника), отриманий від організатора азартної гри». Ставка збору становить 1,5 відсотка від об'єкта оподаткування [1].

За Податковим кодексом України платниками збору є фізичні особи - резиденти, які отримують дохід як з джерела його походження в Україні, так і іноземний дохід; фізичні особи - нерезиденти, які отримують дохід з джерела його походження в Україні; податкові агенти [2].

Однак, як бачимо, досі цей збір утримується з майже усіх видів доходу громадян України.

В таблиці 1 представлені дані про податкові надходження від військового збору до бюджету України.

Таблиця 1 – Податкові надходження від військового збору до бюджету України за 2014-2018рр.

Рік	Обсяг надходжень, млрд.грн	Темп росту, %	Частка у загальному обсязі податкових надходжень бюджету, %
2014	2,502	-	0,89
2015	9,153	365,83	2,13
2016	11,457	125,17	2,27
2017	15,067	131,51	2,40
2018	18,723	124,26	2,48

Джерело: побудовано автором за [3]

З даних, наведених у таблиці 1, можна побачити, що протягом 2014-2018рр. податкові надходження бюджету від військового збору

зростають, і на 2018 рік становлять 18,723 млрд. грн, що складає 2,48 % від загальних податкових надходжень бюджету. Тобто, наповнення бюджету за рахунок військового збору є досить ефективним для забезпечення витрат на військову оборону країни. Також за прогнозами на кінець 2019 року – 20 млрд. грн. бюджету буде сформовано саме за рахунок військового збору.

Однак, 10-го жовтня 2019 року за поданням народного депутата Дубінського О.А. був прийнятий на розгляд законопроект «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо скасування військового збору» № 2252. Відповідно до цього законопроекту пропонується з 1-го січня 2020 року скасувати утримання військового збору з будь-яких доходів громадян. Як наслідок, доходи громадян к отриманню будуть більше на 1,5 % [4].

Проте не всі народні депутати Верховної Ради підтримують цей законопроект. Так, через два тижні, 25 жовтня 2019 року, позафракційний депутат О. Савчук зареєструвала у Раді альтернативний законопроект № 2252-1 "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо диференціації ставки військового збору".

Як зазначено у пояснювальній записці, скасування військового податку, як це пропонує Дубінський, є недопустимим під час війни. Адже військовий збір є ефективним засобом наповнення держбюджету для забезпечення обороноздатності держави.

Тому законопроектом № 2252-1 пропонується встановити відповідну наростаючу шкалу ставок військового збору залежно від розміру середньомісячного доходу громадян. А саме:

0,5 % – для доходів, що не перевищують обсяг мінімальної заробітної плати

- 1,0 % – для доходів в обсязі від 1 мін заробітної плати до 15 000 грн;

- 1,5 % – для доходів в обсязі від 15 000 грн. до 40 000 грн;

- 2,5 % – для доходів в обсязі від 40 000 грн. до 100 000 грн;

- 3,5 % – для доходів в обсязі від 100 000 грн. до 500 000 грн;

- 4,5 % – для доходів в обсязі від 500 000 грн. до 1 000 000 грн;

- 5,5 % – для доходів в обсязі від 1 000 000 грн. до 5 000 000 грн;

- 6,5 % – для доходів в обсязі від 5 000 000 грн. до 25 000 000 грн;

- 8,5 % – для доходів в обсязі від 25 000 000 грн. до 100 000 000 грн;
- 10,0 % – для доходів в обсязі від 100 000 000 грн і більше.

Аналізуючи ці два законопроекти, можна зазначити, що вони є зовсім протилежні. З одного боку, скасування військового збору призведе до збільшення чистих доходів громадян, проте з іншого – застосування прогресивної ставки приведе до збільшення податкових надходжень бюджету.

Який з законопроектів отримає більше підтримки від народних депутатів, можна буде спостерігати при проведенні голосування на чергових сесіях Верховної Ради України.

Якщо використовувати досвід зарубіжних країн, то можна побачити, що військовий збір утримується, наприклад, на Кіпрі Він є загальнодержавним податком і існує у формі Внеску до фонду оборони, який підлягає до сплати податковими резидентами Кіпру - як юридичними, так і фізичними особами. Базою для цього податку є дивіденди та процентні доходи, а його ставка – 17 %. Однак і тут передбачений ряд пільг, які передбачають можливість не платити внесок.

Тобто, можна побачити, що нарахована заробітна плата не є базою оподаткування військовим податком на Кіпрі.

Таким чином, можна сказати, що військовий збір є головним джерелом доходів на фінансування військової оборони України, проте відміна цього збору буде означати збільшення доходів громадян. Відповідно до поданих законопроектів пропонується або відмінити утримання військового збору, або застосувати до нього прогресивну шкалу ставок оподаткування.

Література.

1. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України: Закон України від 31.07.2014 № 1621-VII (Редакція від 01.01.2015) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1621-18> (дата звернення 08.11.2019)
2. Податковий кодекс України: кодекс від 02.12.2010 № 2755-IV (редакція станом на 20.10.2019) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 08.11.2019)

3. Державна казначейська служба України / Казначейство інформує / Моніторинг надходжень до бюджетів і фондів. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua/kaznachejstvo-informuye/monitoring-nadhodzen-do-byudzhativ-ta-fondiv> (дата звернення 07.11.2019)

4. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо скасування військового збору: проект закону №2252 від 10.10.2019 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67053 (дата звернення 08.11.2019)

ВИЗНАЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ ПОРТФЕЛЕМ БАНКУ

Середа Л. А., студент

*Науковий керівник: Смоляк В. А., к. е. н., доцент
Харківській національній економічній університет
імені Семена Кузнеця*

У процесі управління кредитною діяльністю банку об'єктами є не лише кожна окрема кредитна операція, а й сукупність усіх наданих банком кредитів з їх взаємовпливом і взаємозалежністю, тобто кредитний портфель банку. Беззаперечним є твердження, що правильна організація процесу кредитування, розробка ефективної і гнучкої системи управління кредитними операціями виступає основою фінансової стабільності і стійкості банків. У сучасних умовах з метою забезпечення організації ефективної кредитної діяльності банки розробляють власну кредитну політику і застосовують практичні механізми її реалізації, що у більш широкому розумінні є управлінням кредитним портфелем банку.

Головна мета процесу управління кредитним портфелем банку полягає у забезпеченні максимальної дохідності за допустимого рівня ризику. Рівень дохідності кредитного портфеля залежить від структури й обсягу портфеля, а також від рівня відсоткових ставок за кредитами. На формування структури кредитного портфеля банку істотно впливає специфіка сектору ринку, який обслуговується цим банком. Для спеціалізованих банків структура кредитного портфеля концентрується у певних галузях економіки. Для іпотечних банків характерним є довгострокове кредитування. У структурі кредитного портфеля ощадних банків переважають споживчі кредити та позички фізичним особам.